

Проф. др Миле Дмичић

Проф. др Мирјана О. Рађеновић:

ПРАВО ПОСЕБНИХ УПРАВНИХ ПОСТУПАКА (ОДАБРАНИ ПОСТУПЦИ)

Правни факултет Универзитета у Бањој Луци, 2009, стр. 343

У издању Правног факултета Универзитета у Бањој Луци, аутора проф. др Мирјане О. Рађеновић, објављена је изузетно значајна књига – уџбеник "Право посебних управних поступака (одабрани поступци)."

Аутор је у свом рукопису у интелектуалној пуноћи дара, знања и упорности, са посебном научноистраживачком радозналешћу и зрелешћу мисли и става, дидактичко-методолошком знаношћу и вјештином, у три дијела књиге саопштио сљедеће:

Први дио обухвата основна разматрања о општем управном праву анализирајући и објашњавајући појам, предмет и садржину управног права, теоријски појам управе, садржину и структуру управноправне гране у Републици Српској, јавноправни карактер управног права и однос између општег и посебних управних права.

Други дио је фокусиран на проблематику посебног управног права. Детаљно су проучени и изнесени појам, предмет и садржина посебног управног права, његове карактеристике у Републици Српској, однос посебног управног права и других грана права, извори посебног управног права и наука посебног управног права и њени методи.

Трећи и најобимнији дио књиге се односи на посебне управне поступке чији је значај за укључивање у материју ове књиге аутор процијенио. Тако су детаљно, аналитички и критички обрађени и појашњени сљедећи посебни управни поступци: управни поступци у области унутрашњих послова, царински управни поступци, порески управни поступак, експропријациони управни поступак, управно-инспекцијски поступци, поступак усвојења, поступак стављања лица под старатељство, управни поступак остваривања социјалне заштите и управни поступак избора академског особља.

У овој грани правног система код нас се десио и екстензиван и интензиван легислативни процес који је довео до усвајања нових прописа и увођења нових и досад непознатих концептуалних рјешења у појединим управним областима.

Садржина и форма књиге су оригинално замишљени и ефикасно реализовани третирајући цјелокупну материју, прилоге и додатке на укупно 341 страници.

Ова књига је нарочито обогаћена прилозима који обухватају примјере различитих управних аката, других писмена и поднесака који се користе и које надлежни органи управе доносе у посебним управним поступцима. Темељито и марљиво одабрани обрасци из прилога представљају илустрацију немјерљивог значаја која повећава како теоретски тако и практични квалитет овог научног дјела.

Материја изложена у њему је обрађена на студиозан начин, са врло актуелним и релевантним сазнањима и информацијама, прикупљеним на основу проучавања позитивних прописа, праксе надлежних органа и институција, на основу домаћих искустава али и са освртом на искуства земаља у окружењу. Књига је писана јасним и читљивим језиком, са правилним одабиром правне терминологије. Трудећи се да задовољи стручне и истраживачке постулате аутор наводи завидну одговарајућу литературу, износећи динамички и уз бројне актуелне коментаре, значење појединих правних рјешења и института, међусобно их уткивајући, сабијајући и клешући, стапањем у нераздвојну цјелину, јасну и разумљиву. Циљ књиге се, тиме, не ограничава само на теоретској расправи већ се јасно износи и један дио стварности настале у раду разматраних органа и институција који у дјелокругу својих послова примјењују управно законодавство и одлучују у посебним управним поступцима.

Очигледно, приликом израде овог дјела аутор је брижљиво и зналачки приказивао и критички оцјењивао посебне управне поступке и фазе рада надлежних органа и институција, и, што је посебно значајно, респектовао правну праксу, нарочито ону најуспјешнију и најрационалнију, издижући је на ниво уопштавања, с циљем да се у текућем раду користе њени позитивни резултати. Све је то прецизно и јасно изложено и учињено приступачним сваком заинтересованом, али и свим потенцијално заинтересованима за ову проблематику, а нарочито студентима права и правницима у пракси.

Књига је написана концизним, јасним стилем и у прихватљивом обиму. Методолошки и логички је наставак раније издатог ауторовог уџбеника *Право општег управног поступка*. На овај начин обезбијеђен је цјеловит, задуго користан и актуелан уџбеник управног процесног права, којим ће бити задовољене потребе факултетске наставе.

Посматрано са материјалноправног и процесноправног становишта управно право је позитивноправна научна и стручна дисциплина са изузетно важним мјестом у систему правних наука. Основна карактеристика ове гране права је бројност међународних и националних извора, с једне стране, и разноврсност правних односа у области управног поступка и управног спора, с друге стране. Норме управног поступка и управног спора представљају централни дио управног законодавства, а сам поступак, односно спор, сведе се на свакодневне, промјењиве и примјењиве односе у којима се одлучује о правима, обавезама и правним интересима бројних субјеката из најразноврснијих области друштвене стварности.

Зато је ово дјело специфичан спис по садржини, језичком изразу и форми, класично уџбеничко штиво које задовољава све универзитетске нивое и стандарде ове врсте педагошког, научног и наставног градива, а у многеме их и превазилази. Оно представља прву књигу на овим просторима која на свеобухватан начин третира материју посебних управних поступака. Ово вриједно дјело је дио замишљеног пројекта аутора чијим се завршетком добија цјеловит уџбеник управног процесног права, којим ће бити задовољене наставнонаучне потребе високошколских студија.

Елаборирајући аутентичне законске документе, посебно кроз бројне посебне управнопроцесне законе, подзаконске акте и друге прописе аутор је управноправној области у организационом, материјалном и процесном смислу дао снагу специфичне и ауторитативне академске научне дисциплине. Управо због тога је ова књига својом јасноћом излагања, једноставношћу стила, прецизношћу компонованог садржаја, као и систематичношћу обраде предмета и његовој примјењивости од великог значаја, јер је њоме учињен крупан допринос доктринарној обради и теоријском приступу овој врло битној материји, уз посебно елаборирање појединих питања, појмова и института у вријеме у коме је једно од актуелних правних питања све јачи и бујнији процес хармонизације управноправних система појединих држава.

Израда ове књиге – уџбеника је методолошки изведена тако што су при елаборирању појединих питања, појмова и института посебних управних поступака коришћене одредбе релевантних домаћих прописа, уз богату референцу на домаћу и страну стручну литературу у овој области. Уз то, презентована су и поједина теоријска мишљења и сазнања и извршене критичке анализе неких посебно значајних питања.

Да би постигао овај резултат, улазећи у проблематику широко конципиране материје предмета који је обрадио, аутор, нашој стручној, научној, студентској и широј јавности познат као зрео, одговоран и промишљен писац, елаборирао је веома много појмова, конструкција и садржаја који су обухваћени овом књигом.

Ова књига се бави и разматрањима одређених, на ауторовом избору заснованих, посебних управних права са процесноправног становишта. Значај ове књиге је утолико већи што посебна управна права у Републици Српској, која аутор студиозно обрађује, имају одговарајуће организационе, садржинско-материјалне и процесне карактеристике који досад нису били предмет научне обраде. Аутор је успјешно елаборирао сву комплексност материје управног права што се огледа и у његовој подјели на општи дио управног права и посебна управна права, која чине посебне дијелове управног права као гране права.

Посебно наглашавам - да овај марљиво припремљен оригиналан спис, крајње једнообразне и логичке цјелине, поред своје неспорне педагошке вриједности и научног остварења, представља и изузетно свједочанство зрелог, науци и струци преданог, посвећеног и промишљеног писца, крајње одговорног односа према професији, наставничкој дужности и студентима.

Аутор се показао и доказао, као један од водећих стручњака и најбољих познавалаца управног, посебно управнопроцесног права.

Квалитетно проучавање ове књиге посебно ће допринијети да се у нашој правној пракси законито и сврсисходно примјењују прописи из управноправне области, омогућавајући остваривање добре, квалитетне управе, с обзиром на то да је оно данас, у присуству све јачег и бурнијег процеса хармонизације управноправних система појединих држава, једно од актуелнијих правних питања.

Недвосмислено и са задовољством, људском и професионалном одговорношћу истичем да рукопис заслужује позитивну оцјену, а аутор пуно признање.

Књига ће, несумњиво, бити незаобилазна не само у литератури као универзитетски уџбеник за додипломске и постдипломске студије, већ ће послужити и као едукативно и корисно штиво и приручник и за правнике у судовима, органима управе, адвокатури, правобранилаштвима, нотаријату, осигуравајућим друштвима, банкама, предузећима и привредним друштвима, установама, а посебно млађим колегама који нису довољно упознати са материјом посебних управних поступака.

Ово дјело ће, без икакве сумње, омогућити да се на једном мјесту – у једној књизи, са обрађеном материјом упознају или на њу подсјете, а правничка струка добије едукативну, практичну и корисну публикацију, за којом постоји велика потреба и интерес у Републици Српској. Иако је овај уџбеник намијењен, у првом реду, универзитетској настави, вјерујемо да ће бити од изузетно велике користи и онима који се у већој мјери практично баве проблематиком управног права.

Истовремено, нашој научној, стручној, студентској и широј јавности препоручујем књигу проф. др Мирјане О. Рађеновић - да је студирају пажљиво, разложно, стално јој се враћајући и тиме одужујући за ауторов натпросјечно велики труд и изванредно вриједан и запажен резултат.